

Utredning av nytt vern - utvidelse av Barmen naturreservat

Hvorfor mer skogvern?

Arbeidet med å ta vare på det biologiske mangfoldet av både arter og naturtyper er en prioritert miljøvernoppgave, og i dette arbeidet er vern av natur et viktig verktøy. Stortinget har satt et mål om vern av 10 % av skogarealet i Norge, og dette skal i hovedsak skje gjennom frivillig vern av privat eid skog og vern av statlig eid skog.

I Kongsberg kommune er det store naturverdier knyttet til skog, og det er fra før opprettet flere naturreservater. Naturen i utredningsområdet ble kartlagt i 2017, og rapporten fra kartleggingen viser at området har store og viktige, nasjonale naturverdier. Hensikten med vernet er at disse kvalitetene skal sikres for ettertiden.

Naturverdiene er først og fremst knyttet til den gamle, høyreiste lavlandsfuruskogen. Her finner vi et stort antall kjempefuruer, til sammen over 10 000 slike trær. I tillegg er det forekomster av rikere og til dels kalkrike naturtyper med blant annet kalkfuruskog og rikmyr. Det meste av arealet har gammel naturskog. Sammen med det eksisterende Barmen naturreservat kan dette bli et stort verneområde med viktig verdi for arealkrevende arter og for naturmangfold.

Hva vil et vern innebære?

De store naturverdiene og ønsket om å sikre økosystemet som helhet gjør at aktuell verneform er naturreservat. Dette innebærer at økosystemene med vegetasjon og dyreliv vernes mot skade og ødeleggelse, og at ingen skal foreta seg noe som forringer verneverdiene.

I et naturreservat er vegetasjonen fredet, og hogst er forbudt. Det skal heller ikke forekomme nye tekniske inngrep som f.eks. grøfting eller etablering av nye bygninger, veier, dammer eller kraftledninger. Vedlikehold av eksisterende anlegg vil være tillatt. Et vern vil ikke være til hinder for at Knuteveien kan benyttes av allmenheten.

Dette området har store naturverdier og stor verdi for friluftslivet. Foto: Rein Midteng

Friluftsliv

Utredningsområdet ligger tett inntil skibakkene i Funkelia og på areal videre vestover. Denne åsen er mye brukt til friluftsliv både av lokalbefolkningen og tilreisende. Området brukes til turer til fots, på ski og med sykkel. Ved et eventuelt vern skal det fortsatt kunne brukes til friluftsliv, jakt, fiske og plukking av bær og sopp. Stier og skiløyper vil kunne skiltes, vedlikeholdes og prepareres. Større arrangementer vil være søknadspliktige, og normalt vil det bli gitt tillatelse dersom arrangementet ikke medfører fare for skade på verneverdiene.

Kulturmiljø

En stor del av arealet som utredes for vern er også vernet etter kulturminneloven som Kongsberg Sølvverk kulturmiljøfredning. Dette er et nasjonalt og internasjonalt verdifulle, industrielt kulturmiljø med fysiske spor fra over 300 års gruvedrift etter sølv. Her er det en rekke installasjoner som må vedlikeholdes og sikres, slik som gruveåpninger, vannrenner, ferdselsveier, bygninger og demninger. Kulturmiljøfredningen legger restriksjoner på hva som er tillatt å gjøre av for eksempel tekniske inngrep, men denne fredningen hindrer ikke hogst av skog. Moderne bestandsskogbruk vil kunne ødelegge de registrerte naturverdiene, og derfor har Klima- og miljødepartementet bedt om at Fylkesmannen igangsetter en verneprosess slik at de unike naturverdiene også kan bevares innenfor kulturmiljøfredningen.

Klima- og miljødepartementet legger til grunn at ved et eventuelt utvidet vern må kulturmiljøets verneverdier kunne ivaretas like godt som i dag, og skjøtselen må kunne foregå på en rasjonell måte. I dagens naturreservat er det generelt tillatt med vedlikehold, skjøtsel og sikringstiltak for bygninger og anlegg som er omfattet av kulturminnefredningen av Kongsberg Sølvverk. Det kan også gis tillatelse til å fjerne uønsket vegetasjon og gjøre begrensede tiltak i terrenget for adkomst til kulturminnene. Det er vesentlig flere fysiske kulturminner i utvidelsesforslaget enn i dagens reservat. Spørsmål om hvordan disse to fredningene best mulig kan samordnes vil bli drøftet gjennom verneplanprosessen og i «Samarbeidsgruppa for Kongsberg Sølvverk kulturmiljø».

*Storbakkdammen. Foto: Rein
Midteng*

Hengsvann skyte- og øvingsfelt

På vestsiden av eksisterende reservat omfatter oppstartsmeldingen noe areal innenfor Hengsvann skyte- og øvingsfelt som disponeres av Forsvaret. Det må i verneplanprosessen avklares hvorvidt denne øvingsaktiviteten og vern kan forenes. Fjellstulfjellet naturreservat litt lenger vest omfatter et

mindre areal i skyte- og øvingsfeltet. Her er det tatt inn noen bestemmelser i verneforskriften som åpner for en begrenset bruk for Forsvaret.